

## Bilag 6.1. Indsats vedr. ”Udvikling af brun bioraffinering såsom pyrolyse”

### Udfordring

For at indfri Danmarks 70 pct. reduktionsmål er der behov for at udvikle og implementere nye teknologier, som muliggør væsentlige reduktioner af udledningen af drivhusgasser. Her anses brun bioraffinering såsom pyrolyse som en central teknologi, som kan føre til økonomisk diversificering for både Nordjylland og Sydjylland. Fonden for Retfærdig Omstilling kan ikke anvendes til at støtte den grønne omstilling af landbruget, men kan alene støtte aktiviteter, som bidrager til at afhjælpe de omstillingsudfordringer, som landsdelene er udpeget på baggrund af.

Med *Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug* af d. 4. oktober 2021 er der samlet afsat 396 mio. kr. til udvikling af brun bioraffinering såsom pyrolyse i 2023-2024. Heraf er der prioriteret 196 mio. kr. under Fonden for Retfærdig Omstilling.

Midlerne til pyrolyse under Fonden for Retfærdig Omstilling foreslås udmøntet i forlængelse af Pyrolysepuljen 2022 (finansieret af Den Europæiske Union under NextGenerationEU-initiativet), hvor der i foråret 2022 blev givet tilskud til udviklings- og demonstrationsprojekter inden for pyrolyseteknologi i krydsfeltet mellem at være et klimatiltag i landbruget og medføre værdiskabelse i energisektoren. Erfaringer fra pyrolysepuljen 2022 viser, at der fortsat er videnshuller, som mangler at blive afdækket, for at pyrolyseteknologien kan rulles ud i stor skala.

Nærværende idebeskrivelse vedrører annonceringen af 196 mio. kr. til udviklingen af brun bioraffinering. Indsatsen foreslås at tage udgangspunkt i erfaringer fra pyrolysepuljen, hvilket indebærer støtte til demonstration og innovation inden for området - både ift. opskalering og yderligere markedsmodning af teknologierne samt ift. at understøtte forskning i og dokumentation af eksempelvis de langsigtede agronomiske, klimamæssige, miljø- og økotoxikologiske effekter ved anvendelse af teknologien.

Udmøntningen af midlerne skal finde sted under hensyntagen til programmet for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027 og tilhørende territorialplan for Nordjylland og Sydjylland.

ERHVERVSSTYRELSEN

Vejlsøvej 29  
8600 Silkeborg

Tlf. 35 29 17 00  
CVR-nr 10 15 08 17  
E-post [deb@erst.dk](mailto:deb@erst.dk)  
[www.erst.dk](http://www.erst.dk)

ERHVERVS MINISTERIET

## Baggrund, indhold og målgruppe

### Baggrund

I en dansk kontekst er udviklingen af brun bioraffinering som fx pyrolyse, herunder produktion af biokul, et eksempel på et vigtigt skridt i retning af at skabe en mere cirkulær og grøn økonomi. Teknologien gør det bl.a. muligt at udnytte rest- og affaldsprodukter fra landbrug og affaldssektoren som fx gylle, halm, spildevandsslam og restfibre fra biogasproduktion.

Pyrolyse er udpeget af FN's Klimapanel IPCC til at have et stort potentiale til at sænke verdens CO<sub>2e</sub>-udledning. Pyrolyseolie og pyrolysegas kan erstatte fossil olie og derved fungere som bæredygtigt brændstof til fx fly. Samtidig produceres biokul, der kan binde kulstof fra den oprindelige biomasse over lang tid. Biokul kan fx oplagres eller anvendes i beton, hvilket bidrager til at reducere koncentrationen af CO<sub>2</sub> i atmosfæren (også kaldet 'carbon sinks'). Klimarådet har vurderet, at udrulning af teknologien i stor skala har potentiale til at reducere Danmarks udledning af klimagasser med op til 2 mio. tons CO<sub>2</sub> i 2030<sup>1</sup>.

Med *Klimaaftale for energi og industri* fra juni 2020 besluttede et bredt flertal af Folketingets partier at udbygge biogasinfrastrukturen i Danmark<sup>2</sup>. Den aftalte udbygning forventes i væsentligt omfang at finde sted i Jylland grundet mængderne af tilgængelig biomasse, herunder gylle og halm, og kan endvidere bidrage som en vigtig komponent i en fremtidig pyrolysesektor i Danmark. Nord- og Sydjylland har således gunstige forhold for at kunne blive knudepunkter for udvikling af brun bioraffinering såsom pyrolyse, da den grundlæggende infrastruktur allerede er etableret i disse landsdele i form af et netværk af biogasanlæg og tilgængelighed til biomasse.

Der foreligger ikke data for beskæftigelsespotentialer specifikt for brun bioraffinering, men en rapport fra Fagbevægelsens Hovedorganisation (2020) har peget på, at investeringer i bioraffinering og opskalering af anlæg potentielt vil kunne generere 7.000 årsværk på landsplan<sup>3</sup>. Copenhagen Economics vurderer desuden, at beskæftigelseseffekterne er størst tæt på bioraffineringsanlæggene. Beskæftigelseseffekterne forventes at være op mod 1.000 jobs i de kommuner, der enten har eller ligger tæt på raffinaderierne. I takt med at der investeres i nye teknologier, accelereres kravene til at få opdateret arbejdsstyrkens kompetencer. Det er nødvendigt, dels for at sikre de nødvendige kompetencer til at kunne betjene de nye grønne løsninger, dels for at sikre, at personer, der i dag arbejder i CO<sub>2</sub>- og energitunge industrier, får de nødvendige kompetencer til at kunne overgå til nye industrier såsom brun bioraffinering, så de ikke falder ud af arbejdsmarkedet.

<sup>1</sup> Regeringen (2021) "Regeringen viser vejen til 7,1 mio. tons CO<sub>2e</sub>-reduktioner i 2030": <https://www.regeringen.dk/media/10351/bilag-6a-endeligt-faktaark280421.pdf>

<sup>2</sup> Socialdemokratiet, Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternative (2022) "Klimaaftale for energi og industri mv."

<sup>3</sup> Fagbevægelsens Hovedorganisation (2020) "Sammen skaber vi Danmark- sammen skaber vi grøn omstilling": <https://fho.dk/blog/2020/05/31/sammen-skaber-vi-danmark-sammen-skaber-vi-groen-omstilling/>

Indsatsen komplementerer og skaber synergi med øvrige indsats, der kan understøtte den yderligere udvikling og implementering af teknologien, herunder Det Energiteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP) kommende annonceringer, tilskud fra Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP) samt Innovationsfondens fire Innomissions. Sekretariatet sikrer koordinering mellem nærværende indsats og øvrige relevante indsats.

### **Indhold**

I det politiske grundlag for Danmarks regering, *Ansvar for Danmark* (2022)<sup>4</sup>, fremrykkes målet om klimaneutralitet til 2045. Realiseringen af dette reduktionsmål skal ske med fokus på at gå fra udvikling til implementering af de udviklingsspor, som er sat i gang med landbrugsaftalen, og her peges der specifikt på brun bioraffinering. I tråd med regeringsgrundlaget og landbrugsaftalen vil indsatsen være målrettet videreudvikling af teknologier inden for brun bioraffinering som fx pyrolyse.

Ifølge Klimarådets statusrapport 2022 befinder pyrolyseteknologien sig stadig i demonstrationsfasen, og den teknologiske risiko må derfor anses som høj<sup>5</sup>. Samme gør sig gældende for relaterede bioraffineringsteknologier, såsom Hydrothermal liquefaction (HTL). Der er således behov for yderligere forskning og innovation inden for området - både ift. opskalering og yderligere markedsmodning af teknologierne, men også ift. vurdering af klimapåvirkning og miljøeffekter af de produkter, der dannes i bioraffineringsprocessen; pyrolysegas, -olie og biokul. En nylig rapport udgivet af Institut for Agroøkologi ved Aarhus Universitet<sup>6</sup> identificerer bl.a. videnshuller i forhold til de langsigtede agronomiske, klimamæssige, miljø- og økotoxikologiske effekter ved at udbringe biokul på landbrugsjord.

Det foreslås derfor, at indsatsen under Fonden for Retfærdig Omstilling støtter både forsknings-, udviklings- og demonstrationsprojekter, herunder opskalering af anlæg til bioraffinering, som fx pyrolyse og HTL, der bidrager til en yderligere modning af teknologierne, således disse kan komme tættere på kommercialisering. Indsatsen giver derfor mulighed for at bygge videre på erfaringer fra Pyrolysepuljen, herunder at få afdækket videnshuller, som mangler at blive afdækket for at pyrolyseteknologien kan rulles ud i stor skala. Samtidig åbner indsatsen op for støtte til videreudvikling af relaterede teknologier inden for brun bioraffinering.

Indsatsen under Fonden for Retfærdig Omstilling kan desuden understøtte supplerende kompetencerettede tiltag i relation til bioraffinering som fx pyrolyse og HTL, herunder kompetenceudvikling af medarbejdere fx i samarbejde med andre

<sup>4</sup>”*Ansvar for Danmark: Det politiske grundlag for Danmarks Regering*” (2022), - <https://www.stm.dk/statsministeriet/publikationer/regeringsgrundlag-2022/>

<sup>5</sup>”Statusrapport 2022: Danmarks nationale klimamål og internationale forpligtelser”, Klimarådet - [https://klimaraadet.dk/sites/default/files/node/field\\_file/statusrapport\\_2022\\_webpdf\\_final.pdf](https://klimaraadet.dk/sites/default/files/node/field_file/statusrapport_2022_webpdf_final.pdf)

<sup>6</sup>”Videnssyntese om biokul i dansk landbrug” (okt. 2022), Institut for Agroøkologi ved Aarhus Universitet - <https://dcapub.au.dk/djfpublikation/djfpdf/DCArapport208.pdf>

virksomheder inden for samme område, som bidrager til at realisere virksomhedens potentiale.

Det vil således være muligt at kombinere flere aktivitetstyper under samme bevilling, herunder fx kompetenceudviklingsaktiviteter og forsknings- og udviklingsaktiviteter sammen. Kompetencerettede tiltag skal kombineres med andre aktiviteter i samme projekt og kan således ikke stå alene.

Indsatser kan fx være:

- *Investeringer i forsknings- og udviklingsaktiviteter*  
For at accelerere udviklingen af brun bioraffinering, ydes der støtte til forsknings- og udviklingsaktiviteter mhp. at afprøve og effektivisere bioraffineringsprocesser, hvor fortrinsvist restfraktioner fra landbruget eller andet organisk materiale omdannes til fx biokul, pyrolysegas eller pyrolyseolie. Forsknings- og udviklingsaktiviteterne kan fx tage udgangspunkt i at undersøge potentialet i forskellige typer af restbiomasse, ligeledes med henblik på modning og optimering af produktionsprocesserne forbundet med pyrolyse, HTL mv., samt forskning og dokumentation af eksempelvis de langsigtede agronomiske, klimamæssige, miljø- og økotoxikologiske effekter ved anvendelse af teknologien.
- *Forprojekter: Feasibility studies, proof-of-principle*  
Forprojekter kan fx understøtte de første faser af et større anlægsprojekt. Det kan bl.a. indbefatte tilskud til foranalyser vedrørende evt. nyetablerede anlæg, herunder miljøkonsekvensvurderinger samt sikkerhedsvurderinger til at definere acceptable sikkerhedsniveauer mv. Et forprojekt kan endvidere have til formål at afdække miljøeffekterne af selve bioraffineringsprocessen samt i produkterne biokul, pyrolysegas og pyrolyseolie, herunder dannelse, nedbrydning og indhold af potentielt skadelige stoffer som fx PFAS og tungmetaller mm.
- *Kompetencerettede tiltag*  
Med henblik på at sikre, at virksomhederne er i besiddelse af de nødvendige kompetencer og den nødvendige arbejdskraft til at drive og videreudvikle bioraffineringsteknologier, ydes der støtte til kompetencerettede tiltag. Disse tiltag kan fx være i form af kompetenceudvikling eller systematisk opkvalificering/omskoling af medarbejdere eller tilknytning af personer, fx ledige med mellemlang eller lang videregående uddannelse, til konkrete udviklingsopgaver i private virksomheder med henblik på at løse rekrutteringsudfordringer.
- *Bygge- og anlægsinvesteringer*  
For at understøtte projekter, der kan bidrage med ny viden og gøre en væsentlig forskel for kommercialiseringen af bioraffineringsteknologier som fx pyrolyse, kan der også gives investeringsstøtte til bygge- og anlægsarbejde. Det bemærkes, at der alene kan ydes støtte til nyetablerede anlæg, og der kan ikke ydes støtte, efter anlægget er sat i drift, ligesom støtten skal være uafhængig af produktionen.

*Bemærk, at der kan være begrænsninger relateret til støtte, der ydes til store virksomheder og virksomheder, der er omfattet af Unionens emissionshandelssystem, hvilket er uddybet i afsnittet vedr. målgruppe.*

### **Målgruppe**

Værdikæden på området inden for bioraffinering såsom pyrolyse er bred og tværsektoriel, idet den involverer aktører inden for både landbrugs-, energi og miljøsektorerne samt specialiseret viden fra forskningsinstitutioner og videnscentre.

Projekter under indsatsen kan derfor søges af både små, mellemstore og store virksomheder og offentlige aktører, gerne i samarbejde med fx videns- og uddannelsesinstitutioner, GTS'er, klynger m.v. Indsatsen giver således mulighed for, at SMV'er, konsortier af virksomheder og vidensinstitutioner kan inddrages i forsknings-, innovations- og udviklingsaktiviteter relateret til modning og opskalering af bioraffineringsteknologier såsom pyrolyse.

Store virksomheder kan ikke opnå støtte til produktive investeringer,<sup>7</sup> men vil kunne deltage i fx forskning- og udviklingsaktiviteter, forprojekter, kompetencerettede tiltag mv.

Jævnfør nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling vil virksomheder, der er omfattet af Den Europæiske Unions emissionshandelssystem, ikke kunne opnå støtte til emissionsreducerende tiltag, hvis investeringen bevirker, at virksomheden opnår en emissionsreduktion i projektperioden.<sup>8</sup>

Virksomheder fra primærsektoren kan deltage i projekter under indsatsen, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer. Primærsektoren kan fx levere restfraktioner fra landbruget, som kan omdannes til biokul, pyrolysegas og -olie.

### **Geografisk afgrænsning**

Nord- og Syddjylland er udpeget som støtteberettigede landsdele, hvorfor aktiviteter under fonden som hovedregel altovervejende skal gennemføres i Nord- og/eller Syddjylland. I tilfælde af, at aktiviteter undtagelsesvist foregår i andre landsdele, eller operatører befinder sig i andre landsdele, vil det være afgørende, at effektskabelsen sker i Nord- og/eller Syddjylland. Dette skal sandsynliggøres i ansøgningen.

### **Koordinering med øvrige indsatser**

Indsatsen under Fonden for Retfærdig Omstilling udmøntes i forlængelse af Pyrolysepuljen 2022 og koordineres også med Energistyrelsens øvrige midler til området, herunder midler i regi af det Energiteknologiske Udviklings- og De-

<sup>7</sup> EU-Kommissionen definerer produktive investeringer som virksomhedsinvesteringer i anlægsaktiver eller immaterielle aktiver, der skal bruges til produktion af varer og tjenesteydelser og dermed bidrager til bruttoinvesteringerne og beskæftigelsen.

<sup>8</sup> Nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling: <https://udviklingidanmark.erhvervsstyrelsen.dk/sites/default/files/2022-12/Nationalt%20program%20-%20Fonden%20for%20Retf%C3%A6rdig%20Omstilling.pdf> – se side 18

monstrationsprogram (EUDP) samt tilskudsmidler fra Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP). Indsatsen skal således ses i tæt sammenhæng med den samlede statslige investering i national opbygning af bioraffinering såsom pyrolyse, idet den støtter teknologier, der kan bidrage til opsamling og opbevaring af CO<sub>2</sub>, produktion af alternative brændsler, cirkulær økonomi, samt klima- og miljøvenligt landbrug og fødevareproduktion. Således berører indeværende indsats alle Innovationsfondens fire Innomissions.

## Resultater

For indsatser under Fonden for Retfærdig Omstilling kan der leveres output under flere indikatorer. Resultaterne skal fastsættes af det enkelte projekt, så de passer til den indsats, der gennemføres. Der er således en bred ramme for, hvilke resultater der forventes af indsatserne.

Der kan fx måles på virksomheder, der modtager støtte i form af fx tilskud eller samarbejde med forskningsinstitutioner, det kan være gennem investeringer i udstyr og anlæg eller gennem støttede analyser og forprojekter. Derudover kan indsatsen også levere output i form af antal deltagere, der opnår uformelle kvalifikationer umiddelbart efter deltagelsen mv.

Der er ligeledes en bred ramme for, hvilke effekter der forventes af indsatserne. Effekterne skal bidrage til at nå 70 pct. reduktionsmålet og klimaneutralitet i 2045<sup>9</sup> og dermed understøtte Klimalovens formål, samt fondens formål om at håndtere de sociale, beskæftigelsesmæssige, økonomiske og miljømæssige virkninger af omstillingen til Unionens 2030-mål for energi og klima og en klimaneutral økonomi i Unionen senest i 2050 og derved bidrage til en retfærdig omstilling.

## Udvælgelseskriterier

**Tabel 1. Udvælgelseskriterier**

Pejlemærker for retfærdig omstilling	Udvælgelseskriterier
<b>A. Formål og effekt (0-50 point)</b>	<p>Der vil under dette kriterium blive lagt følgende til grund for vurderingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• At projektet bidrager til at håndtere de økonomiske og sociale virkninger af omstillingen til en klimaneutral økonomi i Nord- og/eller Sydjylland.</li> <li>• At ansøger beskriver projektets formål og indhold samt</li> </ul>

<sup>9</sup> ”Ansvar for Danmark: Det politiske grundlag for Danmarks Regering” (2022), - <https://www.stm.dk/statsministeriet/publikationer/regeringsgrundlag-2022/>

Pejlemærker for retfærdig omstilling	Udvælgelseskriterier
	<p>underbygger, hvordan projektet bidrager til realiseringen af indsatsen.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• At ansøger opstiller en logisk effektkæde, der sandsynliggør, at de planlagte aktiviteter vil lede til de output og resultater, ansøger har angivet.</li> <li>• At teknologiens stadie er klart beskrevet, herunder den teknologiske udvikling der tilsigtes i projektperioden – eller at der er tale om et klart beskrevet forprojekt, hvis gennemførelse væsentligt kan fremme hensigten med annonceringen, fx via undersøgelser, udredninger, forsøg mv.</li> <li>• At projektet indeholder relevante kompetencerettede tiltag og dermed bidrager til at sikre, at virksomhederne har adgang til kvalificeret arbejdskraft og at kompetencerne til den grønne omstilling hos medarbejderne/arbejdsstyrken samlet set styrkes. Hvis kompetencerettede tiltag ikke vurderes relevante i projektet, så begrundes dette.</li> <li>• At ansøger, hvis relevant, beskriver hvordan anlægsinvesteringer med en levetid på over 5 år klimasikres.</li> </ul>
<b>B. Gennemførlighed (0-30 point)</b>	<p>Der vil under dette kriterium blive lagt følgende til grund for vurderingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• At det er sandsynliggjort, at projektet kan gennemføres på 3 år eller mindre, og at aktiviteter og udgifter kan afholdes inden for den tidsmæssige ramme. Det skal være sandsynliggjort, at projektet kan gennemføres som beskrevet, herunder at ansøger har en klart beskrevet tidsplan.</li> </ul>

Pejlemærker for retfærdig omstilling	Udvælgelseskriterier
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• At ansøger har redegjort for projektets indlejrede risici og har forholdt sig til passende foranstaltninger for at afværge disse.</li> <li>• At der, om nødvendigt, er tilvejebragt de nødvendige tilladelser – eller sandsynliggjort at de vil blive tilvejebragt – og overholdt relevante rammebetingelser for, at projektet kan gennemføres, herunder klima-, miljø- og sikkerhedsgodkendelser eller lignende.</li> <li>• At ansøger har sandsynliggjort, at der er sammenhæng mellem aktiviteter og budget, og at finansieringen og – hvor relevant - statsstøtteløsningen er tilvejebragt</li> </ul>
<b>C. Sammenhæng, organisering og partnerskab (0-20 point)</b>	<p>Der vil under dette kriterium blive lagt følgende til grund for vurderingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• At ansøger har sammensat en projektorganisering med relevante aktører, som har den nødvendige faglige og organisatoriske kapacitet til at gennemføre projektet som beskrevet, samt at ansøger demonstrerer lokalt ejerskab og opbakning</li> <li>• At ansøger har redegjort for, at eventuelle erhvervsfremmeaktører, der indgår i projekterne, har en klar operationel rolle i forlængelse af deres kerneopgave og -kompetencer i erhvervsfremme- og innovationssystemet, og derfor ikke har uhensigtsmæssige overlap med andre aktørers aktiviteter.</li> <li>• At ansøger har forholdt sig til øvrige relevante initiativer og aktører på området og beskrevet, hvordan projektet tilsigter koordination med disse med henblik på sikring af synergi og merværdi, herunder i relation til initiativer igangsat under fx EUDP,</li> </ul>



Pejlemærker for retfærdig omstilling	Udvælgelseskriterier
	GUDDP eller relevante Innovations.

Ansøger skal samlet opnå minimum 65 point for at komme i betragtning, og ansøger skal også opnå mindst 50 pct. af det maksimale antal point på hvert kriterium.

### Prioritering af midler og ansøgninger

Midlerne udmøntes i åben konkurrence, uden der på forhånd reserveres midler til hver geografi, men indstillingsudvalget kan i fordelingen af midler vægte hensyn til en geografisk balance i fordelingen af midler til aktiviteterne i de to landsdele, Nord- og Sydjylland. I tilfælde af lighed i score mellem to eller flere ansøgninger, og hvor der ikke er tilstrækkelige midler tilbage i puljen til at imødekomme alle ansøgninger, kan udvalget indstille det projekt, der kan fremme geografisk balance til tilsagn. I tilfælde af, at ansøgninger fra én landsdel opnår pointtal/scorer, så de samlet set vil opnå mere end to tredjedele af puljens midler, hvis alene scoren på ovenstående kriterier lægges til grund, forbeholder udvalget sig ret til at tildele en eller flere ansøgninger færre midler end ansøgt eller give afslag, for at fremme geografisk balance mellem landsdelene.

Derudover kan indstillingsudvalget i forhold til den enkelte ansøgning beslutte, hvilke konkrete delaktiviteter eller delprojekter der bedst bidrager til at realisere indsatsen inden for projektperioden under hensyn til programmets formål. Det betyder, at indstillingsudvalget kan indstille delaktiviteter eller delprojekter til afslag. Fx kan dette tænkes relevant, hvis en ansøgning indeholder flere forskellige delprojekter eller delaktiviteter, og hvor indstillingsudvalget vurderer, jf. indsatsens udvælgelseskriterier, at kun nogle af disse delprojekter eller delaktiviteter er realiserbare og/eller bidrager til indsatsens formål.

Indstillingsudvalget kan, såfremt en eller flere ansøgninger ikke opnår mindst 65 point, vælge ikke at udmønte alle midler og i stedet vælge at gennemføre en ny annoncering i en eller begge geografier. Indstillingsudvalget kan i en eventuel beslutning om at tilbageholde midler lægge vægt på hensyn til at sikre den geografiske balance i fordelingen af midler, jf. ovenfor.

### Potentielle ansøgere

Ansøgere kan være både små, mellemstore og store virksomheder, offentlige aktører, klynger, GTS'er mv. Uddannelsesinstitutioner kan ligeledes ansøge, men under forudsætning af, at de ansøgte kompetencerettede tiltag kombineres med andre aktiviteter og således ikke står alene.

Konsortier eller partnerskaber kan ligeledes stå bag ansøgninger. Små og mellemstore virksomheder kan inddrages i fx udviklingsaktiviteter, værdikæder, samarbejder eller som partnere. Ligeledes kan uddannelsesinstitutioner, universiteter, GTS'er, klyngerne og andre relevante aktører være partnere i projekter.

**Økonomi**

Der er afsat op til 196 mio. kr. i det nationale program for Fonden for Retfærdig Omstilling til udvikling af brun bioraffinering såsom pyrolyse.

Støtteprocenten i de enkelte projekter er afhængig af aktiviteterne i projekterne, og om det er store virksomheder eller SMV'er, der gennemfører aktiviteterne. Det er i sidste ende EU's statsstøtteregele, der kommer til at fastsætte støtteprocenten for de enkelte projekter. Udgifter og aktiviteter skal afholdes inden for projektperioden.

Projektperioden kan maksimalt fastsættes til 3 år, og der kan ikke forventes forlængelse.

**Videre proces**

Såfremt overvågningsudvalget godkender vurderingskriterierne, vil en annoncering blive offentliggjort kort efter overvågningsudvalgets første møde i april 2023 med ansøgningsfrist forventeligt i juni 2023.